

Oponentský posudek na rigorózní práci Mgr. Zuzany Beňové

na téma

„Drogové trestné činy – vybrané problémy“

Téma drogových deliktů, které tvoří předmět předložené rigorózní práce, je velmi aktuální. Je to dáno nejen novým způsobem právní úpravy těchto deliktů spojeným s potřebou adekvátně reagovat na diferenciaci drogové scény a celkový nárůst neoprávněného zacházení s drogami, ale také aplikačními problémy, s nimiž se současná praxe po přijetí nového trestního zákoníku potýká. Považuji proto za záslužné, že autorka svou práci zaměřila právě tímto posledně uvedeným směrem a podrobuje zevrubnému rozboru současnou aplikační praxi.

Zpracování tématu klade nároky na náležitou znalost teoretických otázek trestněprávní povahy a zároveň vyžaduje od autorky též náležitý přehled o širších souvislostech zkoumané problematiky (z oblasti práva mezinárodního, správního i z oblasti kriminologie). Vedle těchto znalostí je nezbytným předpokladem kvalitní analýzy aktuálních aplikačních problémů důkladná orientace v judikatuře a v interních materiálech praxe. Autorka ve své práci všech naznačených přístupů v patřičné míře využila.

Práce čítá 104 stran vlastního textu, k němuž je připojen seznam zkratk a seznam použité literatury. Výklad je rozvržen do devíti kapitol, doplněných stručným úvodem a závěrem. Jednotlivé části jsou vnitřně podrobně členěny, což zvyšuje přehlednost textu a usnadňuje orientaci v práci.

Cílem práce, který autorka v úvodu výslovně formuluje, je na podkladě zkoumání právní úpravy a její aplikace v praxi upozornit na okruhy otázek, které činí orgánům činným v trestním řízení potíže a vytvářejí prostor pro jejich nejednotný postup při řešení konkrétních případů. Již předem lze konstatovat, že autorce se podařilo vytčeného cíle dosáhnout.

Po metodologické stránce práce vychází ze studia odborné literatury, dokumentů a interních materiálů praxe, judikatury i statistických dat. Okruh literárních pramenů je přiměřený, jejich výběr je s ohledem na zaměření práce orientován na aktuální tuzemské práce. Za pozitivum práce považuji zejména pečlivou práci s judikaturou, která spočívá v kritické analýze celé řady soudních rozhodnutí.

Práce má logickou systematiku, která autorce umožňuje dosáhnout stanoveného cíle. V prvních kapitolách je věnována pozornost vývoji právní úpravy včetně jejich mezinárodních východisek, současné mezinárodní regulaci drog (s důrazem na její řešení na úrovni Evropské unie) a vnitrostátní úpravě mimotrestního charakteru. Na uvedené kapitoly navazuje výklad právní úpravy jednotlivých drogových trestných činů, v němž se autorka zabývá znaky skutkových podstat těchto deliktů (včetně skutkových podstat kvalifikovaných) a jejich vzájemnými vztahy. Těžiště práce je v kapitolách 6 – 8, ve kterých autorka rozebírá praktické problémy, které platná právní úprava drogových deliktů přináší. Na předním místě upozorňuje zejména na problém postihu jednání obsaženého v ustanovení § 283 TZ, pokud je spojeno s bagatelním množstvím drogy, a na problém postihu držení tzv. drogového mixu pro vlastní potřebu ve smyslu § 284 TZ. Poté si podrobně všímá problému kvantity a kvality drogy a jeho vlivu na právní kvalifikaci drogových deliktů, zejména na určení, zda čin byl spáchán ve větším, značném nebo velkém rozsahu. Konečně je předmětem jejího zájmu problém jednání spočívajícího v držení prekurzorů, při jehož posuzování rovněž není praxe jednotná. Do samostatné kapitoly jsou pak zařazena statistická data o drogové trestné činnosti, která dokreslují obraz zkoumané problematiky. V závěru práce jsou shrnuty hlavní myšlenky, k nimž autorka ve své práci dospěla.

Výklad je velmi zajímavý a přínosný. Ocenění zaslouží zvláště autorčina orientace v praxi a s tím související výběr sporných otázek. Při jejich rozboru autorka záslužně upozorňuje na úskalí současné právní úpravy a zaujímá vlastní odůvodněná stanoviska k jejich řešení. (viz např. autorčino hodnocení významu rozhodnutí Nejvyššího soudu k postihu nakládání s bagatelním množstvím drogy na str. 66 an., její stanovisko k postihu držení více druhů drog v malém množství na str. 69 an., závěry týkající se vymezení zákonných pojmů určujících rozsah drogové trestné činnosti na str. 88 an., které vycházejí ze zasvěceného rozboru významu kvantity a kvality drogy pro právní kvalifikaci drogových deliktů, nebo stanovisko autorky k právní kvalifikaci držení prekurzorů na str. 96 an.). Za zmínku stojí i autorčino upozornění na internetový prodej semen konopí v tzv. grow shopech a jeho možné trestněprávní důsledky.

K práci mám jen dvě připomínky. Mám zato, že autorka mohla na některých místech práce využít provedenou analýzu praktických problémů k úvahám o možném zdokonalení současné právní úpravy (v této spojitosti se nabízí zejména zprůhlednění právní úpravy neoprávněného

držení prekurzorů). Druhá připomínka se týká statistických údajů o drogové trestné činnosti, jejichž grafické znázornění mělo být doplněno alespoň krátkým komentářem.

Práce se dobře čte, je psána vyzrálým odborným stylem. Také po formální stránce je zpracována velmi pečlivě.

Hodnocení uzavírám konstatováním, že posuzovaná práce plně odpovídá požadavkům kladeným na práce rigorózní. Jednoznačně ji proto doporučuji k obhajobě.

Při obhajobě by se autorka mohla vyjádřit k návrhu Ministerstva vnitra na změnu nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým by mělo být dosaženo zrušení povinnosti zjišťovat množství účinné psychotropní látky, jež musí obsahovat droga, aby bylo její zkoumané množství považováno za větší než malé.

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 2. 4. 2013